

ДИРЕКТИВА 2002/92/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ

від 9 грудня 2002 року

про посередництво у страхуванні

Дата _____ Підпис _____

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ТА РАДА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Беручи до уваги Договір про заснування
Європейських Співтовариств, та зокрема, частину
другу його статті 47 та статтю 55,

Беручи до уваги проект, запропонований Комісією
(¹),

Беручи до уваги висновок Комітету з економічно-
соціальних питань (²),

Діючи згідно процедури, передбаченої статтею 251
Договору (³),

Оскільки:

(1) посередники у страхуванні та перестрахованні
відіграють центральну роль у поширенні послуг
страхування та перестраховування у Співтоваристві;

(2) першим кроком у напрямі спрощення
реалізації права на здійснення підприємницької
діяльності та свободи надання послуг страховими
агентами та брокерами було ухвалення Директиви
Ради 77/92/ЄЕС від 13 грудня 1976 року про заходи
по спрощенню ефективної реалізації свободи
підприємництва та свободи надання послуг
відносно діяльності страхових агентів та брокерів
(колишня Група ISIC 630) і, зокрема, перехідних
заходів відносно тієї діяльності (⁴);

(3) Директива 77/92/ЄЕС мала залишатись
чинною до вступу в силу положень, котрі
координували б національні правила стосовно
початку та ведення діяльності страховими агентами
та брокерами;

(4) держави-члени широко підтримали
Рекомендацію Комісії 92/48/ЄЕС від 18 грудня 1991
року щодо страхових посередників (⁵), остання
також сприяла наближенню національних положень
щодо професійних вимог та реєстрації страхових
посередників;

(5) однак все ще існують значні розбіжності у
національних положеннях, котрі створюють
перешкоди у початку та веденні діяльності
страхових посередників та посередників у
перестрахованні на внутрішньому ринку. І, таким

чином, доцільно замінити Директиву 77/92/ЄЕС
новою Директивою;

(6) страхові посередники та посередники у
перестрахованні повинні мати можливість
користуватись свободою підприємництва та
свободою надання послуг, передбаченими
Договором;

(7) неспроможність страхових посередників діяти
на території всього Співтовариства ставить під
загрозу належне функціонування сектору
страхування єдиного ринку;

(8) координація національних положень щодо
професійних вимог та реєстрації осіб, котрі
розпочинають та займаються страховим
посередництвом може, таким чином, сприяти як
завершенню формування єдиного ринку фінансових
послуг так і підвищенню рівня захисту прав
споживачів у цій сфері;

(9) різні види осіб чи установ, таких як агенти,
брокери та оператори банківських гарантійних
установ, можуть займатись поширенням страхових
послуг. Для забезпечення рівного ставлення до всіх
операторів та захисту прав споживачів необхідно,
щоб сфера дії цієї Директиви охоплювала всіх цих
осіб та установ;

(10) Директива містить визначення "зв'язаного
страхового посередника", яке враховує особливості
ринків певних держав-членів та метою якого є
встановлення таких вимог реєстрації, які підходили
б для таких посередників. Це визначення не
перешкоджає державам-членам мати подібні
концепції відносно страхових посередників, які,
діючи від імені та за рахунок страхових компаній і
під повну відповідальність такої компанії, мають
право збирати премії чи суми, призначені для
клієнтів відповідно до фінансових гарантій,
передбачених цією Директивою;

(11) ця Директива має застосовуватись до осіб,
діяльність яких полягає у наданні послуг страхового
посередництва третім особам за винагороду, яка
може мати грошову форму або будь-яку іншу
погоджену форму економічного заохочення,
пов'язану із наданням послуги;

(12) ця Директива не застосовується до осіб,
котрі займаються іншою професійною діяльністю, таких
як податкові інспектори чи бухгалтери, які час від
часу у ході їхньої професійної діяльності надають
поради відносно страхового покриття; також вона
не застосовується до звичайного надання
інформації загального характеру щодо страхових
послуг, за умови, що метою цієї діяльності не є ні
допомога клієнтові укласти чи реалізувати договір
про страхування або перестраховування, ні
професійне врегулювання спорів для страхової
компанії чи компанії, що займається
перестраховуванням, ні коригування збитків та
експертна оцінка вимог;

(¹) ОВ С 29 Е, 30.1.2001, С. 245;

(²) ОВ С 221, 7.8.2001, С. 121;

(³) Висновок Європейського Парламенту від 14 листопада
2001 року (ОВ С 140 Е, 13.6.2002, С. 167), Спільна
Позиція Ради від 18 березня 2002 року (ОВ С 145 Е,
18.6.2002, стор. 1) та Рішення Європейського Парламенту
від 13 червня 2002 року (ще не опубліковане у
Офіційному віснику). Рішення Ради від 28 червня 2002
року;

(⁴) ОВ L 26, 31.1.1977, С. 14. Директива з останніми
змiнами, внесеними Актом про приєднання 1994 року;

(⁵) ОВ L 19, 28.1.1992, С. 32;

(13) ця Директива не підлягає застосуванню до осіб, котрі займаються посередництвом у страхуванні у якості додаткової діяльності за дотримання певних суворих умов;

(14) страхові посередники та посередники у перестрахованні підлягають реєстрації в уповноважених органах держав-членів, де вони вважаються резидентами або де знаходиться їх головний офіс, за умови, що вони відповідають суворим професійним вимогам стосовно їх компетенції, доброї репутації, страхування професійної відповідальності та фінансового стану;

(15) така реєстрація має надавати страховим посередникам та посередникам у перестрахованні можливість практикувати у інших державах-членах відповідно до принципів свободи підприємницької діяльності та свободи надання послуг, за умови дотримання уповноваженими органами відповідної процедури нотифікації;

(16) необхідними є відповідні санкції відносно осіб, котрі займаються страховим посередництвом чи посередництвом у перестрахованні без проходження процедури реєстрації; страхових компаній чи компаній, що займаються перестрахованням, котрі користуються послугами незареєстрованих посередників; та посередників, котрі не відповідають вимогам національного законодавства, впровадженим на основі цієї Директиви;

(17) для цілей захисту прав споживачів та забезпечення належного функціонування сфери страхування та перестраховання на єдиному ринку важливо створити можливість співпраці та обміну інформацією між уповноваженими органами;

(18) важливо, щоб клієнт знав, чи він має справу з посередником, котрий надає консультації відносно послуг широкого кола страхових компаній чи послуг, котрі пропонує лише окрема частина страхових компаній;

(19) ця Директива має визначати обов'язки страхових посередників, яких вони мають дотримуватись при наданні клієнтам інформації. Щодо цього держави-члени можуть зберігати або впроваджувати більш суворі правила, котрі може бути застосовано до страхових посередників, незалежно від того, де вони вважаються резидентами, у випадку, коли такі посередники практикують на їх території; при цьому такі більш суворі правила повинні відповідати положенням права Співтовариства, включаючи положення Директиви Європейського Парламенту та Ради 2000/31/ЄС від 8 червня 2000 року про певні правові аспекти послуг інформаційного суспільства і, зокрема, електронної комерції на внутрішньому ринку (Директива про електронну комерцію) ⁽¹⁾;

(20) у випадку, коли посередник заявляє, що консультує відносно послуг широкого кола страхових компаній, він має здійснювати відкритий та достатньо широкий аналіз послуг ринку. Крім того, всі посередники повинні наводити причини

тієї чи іншої своєї поради;

(21) потреба у розкритті такої інформації є меншою у випадку, коли клієнтом є компанія, котрій необхідні послуги перестраховання або страхування комерційних чи промислових ризиків;

(22) існує необхідність забезпечення належної та дієвої процедури подання скарг та відшкодування шкоди у державах-членах для врегулювання спорів між страховими посередниками та клієнтами із використанням, за можливості, наявних процедур;

(23) без шкоди для права клієнтів на подання позову до суду, держави-члени повинні заохочувати організації публічного та приватного права, створені для цілей позасудового врегулювання спорів, до співпраці у вирішенні транскордонних спорів. Така співпраця може, наприклад, бути спрямована на створенні для таких клієнтів можливості контактувати з позасудовими органами держави-члена, де цей клієнт вважається резидентом, відносно скарг проти страхових посередників інших держав-членів. Створення мережі FIN-NET дає більше можливостей допомоги клієнтам при використанні останніми транскордонних послуг. Правила стосовно процесуальних питань мають враховувати положення Рекомендації Комісії 98/257/ЄС від 30 березня 1998 року про принципи, що застосовуються до органів, відповідальних за позасудове врегулювання спорів із захисту прав споживачів ⁽²⁾;

(24) відповідно Директиву 77/92/ЄЕС має бути скасовано,

УХВАЛИЛИ ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

ЧАСТИНА I

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Стаття 1

Сфера застосування

1. Ця Директива встановлює правила початку та ведення діяльності зі страхового посередництва та посередництва у перестрахованні фізичними та юридичними особами, що займаються підприємницькою діяльністю на території держави-члена або бажають робити це у майбутньому.

2. Ця Директива не застосовується до осіб, котрі надають послуги посередництва для цілей страхування, за умови дотримання всіх наступних умов:

(a) договір страхування лише вимагає знань про страхове покриття, що надається;

(b) предметом договору страхування не є страхування життя;

(c) договір страхування не охоплює будь-яких ризиків стосовно відповідальності;

(d) страхове посередництво не основною професійною діяльністю цієї особи;

⁽¹⁾ ОВ L 178, 17.7.2000, С. 1;

⁽²⁾ ОВ L 115, 17.4.1998, С. 31;

(е) страхування є частиною поставки товару чи послуги від будь-якого постачальника, у випадку, коли таке страхування охоплює:

(i) ризик поломки, втрати чи пошкодження товарів, котрі поставляє цей постачальник; або

(ii) пошкодження чи втрату багажу або інші ризики, пов'язані із подорожжю, заброньованою через такого постачальника, навіть якщо страховка в тому числі стосується страхування життя чи відповідальності за умови, що таке покриття є додатковим до основного покриття ризиків, пов'язані із цією подорожжю;

(f) річна сума премій не перевищує 500 євро, а загальна тривалість договору страхування, включаючи його подовження, – п'яти років;

3. Ця Директива не застосовується до випадків надання послуг страхового посередництва чи посередництва у перестрахованні відносно ризиків та зобов'язань, котрі виникли поза межами Співтовариства.

Директива не впливає на положення права держав-членів стосовно зайняття посередництвом у страхуванні страховими посередниками та посередниками у перестрахованні, основне місце діяльності яких знаходиться у третій країні та які діють на їх територіях користуючись принципом свободи надання послуг, за умови гарантування рівного ставлення всім особам, що займаються або мають право займатись страховим посередництвом на тому ринку.

Директива не регулює ні діяльності зі страхового посередництва, здійснюваної у третіх країнах, ні діяльності страхових компаній чи компаній, котрі займаються перестрахованням, як їх визначено у Першій Директиві Ради 73/239/ЄЕС від 24 липня 1973 року про координацію законів, підзаконних актів та адміністративних положень стосовно початку та ведення діяльності з прямого страхування, окрім страхування життя ⁽¹⁾ та Першій Директиві Ради 79/267/ЄЕС від 5 березня 1979 року про координацію законів, підзаконних актів та адміністративних положень стосовно початку та ведення діяльності з прямого страхування життя ⁽²⁾, здійснюваної через страхових посередників у третіх країнах.

Стаття 2

Визначення

Для цілей цієї Директиви:

1. “страхова компанія” – це суб'єкт господарювання, котрий отримав державну ліцензію відповідно до статті 6 Директиви 73/239/ЄЕС або статті 6 Директиви 79/267/ЄЕС;

2. “компанія, що займається перестрахованням” – це суб'єкт господарювання, інший, ніж страхова компанія чи страхова компанія країни, котра не є

членом ЄС, основним видом діяльності якого є прийняття ризиків переданих страховою компанією, страховою компанією країни, котра не є членом ЄС або іншою компанією, котра займається перестрахованням;

3. “страхове посередництво” – це діяльність із ознайомлення, пропонування чи ведення іншої підготовчої роботи, що передує укладенню договорів страхування, або безпосередньо укладення таких договорів, або допомога у адмініструванні та виконанні таких договорів, і зокрема, у випадку наявності спору.

Така діяльність не вважається страховим посередництвом, якщо її здійснює страхова компанія або працівник страхової компанії, що діє під відповідальність цієї компанії.

Несистематичне надання інформації під час зайняття іншою професійною діяльністю також не вважається страховим посередництвом за умови, що метою такої діяльності не є допомога клієнтові в укладенні чи виконанні договору страхування, врегулювання спорів страхової компанії на професійній основі, коригування збитків чи експертна оцінка вимог;

4. “посередництво у перестрахованні” – це діяльність із ознайомлення, пропонування чи ведення іншої підготовчої роботи, що передує укладенню договорів перестраховання, або безпосередньо укладення таких договорів, або допомога у адмініструванні та виконанні таких договорів і, зокрема, у випадку наявності спору.

Така діяльність не вважається посередництвом у перестрахованні, якщо її здійснює компанія, що займається перестрахованням, або працівник компанії, що займається перестрахованням, який діє під відповідальність цієї компанії.

Несистематичне надання інформації під час зайняття іншою професійною діяльністю також не вважається посередництвом у перестрахованні за умови, що метою такої діяльності не є допомога клієнтові в укладенні чи виконанні договору перестраховання, врегулювання спорів компанії, що займається перестрахованням, на професійній основі, коригування збитків чи експертна оцінка вимог;

5. “страховий посередник” – це фізична або юридична особа, котра за винагороду починає займатись або займається страховим посередництвом;

6. “посередник у перестрахованні” – це фізична або юридична особа, котра за винагороду починає займатись або займається посередництвом у перестрахованні;

7. “зв'язаний страховий посередник” – це будь-яка особа, котра займається страховим посередництвом в інтересах та від імені однієї чи декількох страхових

компаній відносно страхових послуг, котрі не є конкуруючими товарами, однак не займається збиранням премій чи сум, призначених для клієнта, та діє під повну відповідальність страхових компаній, відповідно до наданих ними послуг.

⁽¹⁾ ОВ L 228, 16.8.1973, стор. 3. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою Європейського Парламенту та Ради 2002/13/ЄС (ОВ L 77, 20.3.2002, С. 17);

⁽²⁾ ОВ L 63, 13.3.1979, стор. 1. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою Європейського Парламенту та Ради 2002/12/ЄС (ОВ L 77, 20.3.2002, С. 11);

Будь-яка особа, котра займається страховим посередництвом на додаток до своєї основної професійної діяльності, також вважається зв'язаним страховим посередником, що діє під відповідальність однієї чи декількох страхових компаній відносно відповідних страхових послуг у випадку, якщо страхування є додатковим до товарів або послуг, які поставляються у рамках цієї основної професійної діяльності, і ця особа не займається збиранням премій чи сум, призначених для клієнта;

8. “значні ризики” – це ризики, визначені у частині (d) статті 5 Директиви 73/239/ЄЕС;

9. “рідна держава-член” – це:

(а) у випадку, коли посередник є фізичною особою, – держава-член його постійного проживання та діяльності;

(б) у випадку, коли посередник є юридичною особою, – держава-член, в якій він має зареєстрований офіс або, якщо відповідно до національного законодавства він не має зареєстрованого офісу, – держава-член, де знаходиться його головний офіс;

10. “приймаюча держава-член” – держава-член, у якій страховий посередник або посередник у перестрахованні відкрив філію або надає послуги;

11. “уповноважені органи” – це органи, визначені кожною з держав-членів відповідно до статті 7;

12. “засіб для тривалого зберігання” – це будь-який пристрій, що дозволяє клієнтові зберігати інформацію, персонально йому адресовану, у такий спосіб, щоб її можна було використовувати у майбутньому протягом строку, адекватного цілям цієї інформації, та дозволяє відтворення інформації, що зберігається, без змін.

Зокрема, засобами для тривалого зберігання вважаються дискети, CD, DVD та вінчестери комп'ютерів, на яких зберігається електронна пошта, однак ними не є Інтернет-сайти, якщо тільки вони не задовольняють критеріям, вказаним у першій частині.

ЧАСТИНА II

ВИМОГИ ЩОДО РЕЄСТРАЦІЇ

Стаття 3

Реєстрація

1. Страхові компанії та компанії, що займаються перестрахованням, мають бути зареєстровані уповноваженим органом, як його визначено у частині другій статті 7, їх рідної держави-члена.

Без шкоди для положень першого абзацу держави-члени можуть передбачити можливість співпраці страхових компаній, компаній, що займаються перестрахованням, та інших органів з уповноваженими органами у питаннях реєстрації страхових посередників та посередників у перестрахованні і застосування вимог статті 4 до таких посередників. Зокрема, що стосується зв'язаних страхових посередників, їх реєстрацію може здійснити страхова компанія або об'єднання страхових компаній під наглядом уповноваженого органу.

Державам-членам немає необхідності застосовувати вимоги першого та другого абзаців до всіх фізичних осіб, котрі працюють у компанії та займаються страховим посередництвом чи посередництвом у перестрахованні.

Що стосується юридичних осіб, держави-члени здійснюють реєстрацію таких осіб, а також вказують у реєстрі імена фізичних осіб з управлінського складу, відповідальних за діяльність з посередництва.

2. Держави-члени можуть створювати більш, ніж один реєстр страхових посередників та посередників у перестрахованні за умови визначення ними вимог, відповідно до яких здійснюється реєстрація посередників.

Держави-члени повинні забезпечити наявність єдиного джерела, котре дозволяло б швидкий та легкий доступ до інформації з цих реєстрів, яке має існувати у електронній формі, і інформація у ньому має постійно оновлюватись. Це джерело також має містити інформацію щодо уповноважених органів кожної держави-члена, згаданих у першому абзаці першої частини. Реєстр також має містити інформацію стосовно того, в якій країні чи країнах посередник веде свою діяльність на основі принципів свободи підприємництва чи свободи надання послуг.

3. Держави-члени повинні забезпечити, що реєстрація страхових посередників – включаючи зв'язаних страхових посередників – та посередників у перестрахованні здійснюватиметься лише за умови дотримання ними професійних вимог, визначених статтею 4.

Держави-члени також повинні забезпечити, що страхові посередники – включаючи зв'язаних страхових посередників – та посередники у перестрахованні, котрі більше не задовольняють цим вимогам, виключаються з реєстру. Уповноважений орган має здійснювати регулярні перевірки дійсності реєстрації. У випадку необхідності рідна держава-член у належний спосіб повідомляє приймаючу державу-члена про таке виключення з реєстру.

4. Уповноважені органи можуть надавати страховим посередникам та посередникам у перестрахованні документ, котрий міститиме інформацію, перевірявши яку у реєстрі (-ах), згаданих у частині 2, будь-яка зацікавлена особа матиме можливість пересвідчитись у тому, що вони належним чином зареєстровані.

Документ має містити принаймні інформацію, вказану у пп. (а) та (б) частини першої статті 12 і, у випадку, коли це юридична особа, – ім'я (імена) фізичної (-их) особи (осіб), згаданих у четвертому абзаці частини першої цієї статті.

Держави-члени повинні вимагати повернення документу уповноваженому органу, котрий його видав, у випадку припинення реєстрації страхового посередника чи посередника у перестрахованні.

5. Зареєстровані страхові посередники та посередники у перестрахованні повинні мати можливість розпочинати діяльність та займатись страховим посередництвом та посередництвом у страхуванні на території Співтовариства як на основі свободи підприємництва, так і свободи надання послуг.

6. Держави-члени повинні гарантувати, що страхові компанії та компанії, що займаються перестрахуванням, користуються послугами страхового посередництва та посередництва у перестрахуванні лише від зареєстрованих страхових посередників, посередників у перестрахуванні та осіб, згаданих у частині другій статті 1.

Стаття 4

Професійні вимоги

1. Страхові посередники та посередники у перестрахуванні повинні володіти такими відповідними знаннями та навичками, як це передбачено законодавством рідної держави-члена посередника.

Рідні держави-члени можуть коригувати вимоги стосовно знань та навичок залежно від діяльності зі страхового посередництва та посередництва у перестрахуванні і від пропонованих товарів, особливо коли страхове посередництво не є основною професійною діяльністю посередника. У таких випадках посередник може займатись страховим посередництвом лише якщо відповідальність за його дії візьме на себе страховий посередник, що відповідає вимогам цієї статті, або страхова компанія.

Держави-члени можуть передбачати, що у випадках, вказаних у другому абзаці частини першої статті 3, страхова компанія повинна буде перевіряти відповідність знань та навичок посередників зобов'язанням, визначеним першим абзацом цієї частини, і, у випадку необхідності, проведитиме для цих посередників певний курс навчання, що відповідатиме типу послуг, які пропонує посередник.

Держави-члени не повинні застосовувати вимоги, згадані у першому абзаці цієї частини, до всіх фізичних осіб, котрі працюють на суб'єкт господарювання, котрий займається страховим посередництвом чи посередництвом у перестрахуванні. Держави-члени повинні забезпечити наявність знань та навичок, необхідних для виконання їхніх обов'язків, у достатньої частини осіб, що входять до управлінського складу таких суб'єктів господарювання і є відповідальними за посередництво у питаннях страхування, і всіх інших осіб, безпосередньо задіяних у діяльності зі страхового посередництва чи посередництва у перестрахуванні.

2. Страхові посередники та посередники у перестрахуванні повинні мати добру репутацію. Як мінімум, це має бути відсутність притягнення до кримінальної відповідальності у минулому або те, що є національним еквівалентом цьому, за скоєння серйозних злочинів, пов'язаних зі злочинами проти власності, чи іншими злочинами щодо фінансової діяльності, а також відсутність оголошення банкрутом, якщо тільки їх не було реабілітовано відповідно до національного законодавства.

Держави-члени можуть, відповідно до положень другого абзацу частини першої статті 3, дозволити страховим компаніям здійснювати перевірку доброї репутації страхових посередників.

Державам-членам немає необхідності застосовувати вимогу, передбачену першим абзацом цієї частини, до всіх фізичних осіб, котрі працюють на суб'єкта господарювання, котрий займається страховим посередництвом та посередництвом у перестрахуванні. Держави-члени повинні забезпечити відповідність цій вимозі управлінського складу таких суб'єктів господарювання та всього персоналу, безпосередньо задіяного у страховому посередництві чи посередництві у

перестрахуванні.

3. Страхові посередники та посередники у перестрахуванні повинні застрахувати власну професійну відповідальність – така страховка має покривати територію всього Співтовариства – або мати інші рівноцінні гарантії на випадок настання відповідальності за професійну недбалість; їх розмір має становити принаймні 1 млн. євро відносно кожної вимоги, загальним обсягом у 1,5 млн. євро на рік відносно всіх вимог, якщо тільки таку страховку або рівноцінну гарантію вже не було надано страховою компанією, компанією, що займається перестрахуванням, або іншим суб'єктом господарювання, від імені якого діє страховий посередник чи посередник у перестрахуванні або в інтересах якого страховий посередник чи посередник у перестрахуванні уповноважений діяти; або якщо такий суб'єкт господарювання взяв на себе повну відповідальність за дії посередника.

4. Держави-члени повинні вжити всіх необхідних заходів для захисту клієнтів на випадок неспроможності страхового посередника передати премію страховій компанії чи передати суму вимоги або повернути премію страхувальнику.

Таких заходів може бути вжито у одній із наступних форм:

(а) положення, встановлені законом чи у договорі, відповідно до яких сплачені клієнтом посереднику суми вважаються такими, котрі було сплачено страховій компанії; однак, суми, сплачені страховою компанією посереднику, не вважаються сплаченими клієнту до тих пір, поки останній фактично їх не отримав;

(б) вимога постійного збереження фінансового стану страхових посередників на рівні 4% суми всіх отримуваних річних премій; але як мінімум 15 тис. євро;

(с) вимога передачі коштів клієнта лише за допомогою чітко відокремлених клієнтських рахунків; крім того, ці рахунки не можуть використовуватись для задоволення вимог інших кредиторів у випадку банкрутства;

(д) вимога створення гарантійного фонду.

5. Умовою зайняття діяльністю зі страхового посередництва чи посередництва у перестрахуванні є відповідність передбаченим цією статтею професійним вимогам на постійній основі.

6. Держави-члени можуть посилювати встановлені цією статтею вимоги або доповнювати їх іншими вимогами відносно страхових посередників та посередників у перестрахуванні, зареєстрованих в межах їхньої юрисдикції.

7. Суми, згадані у частинах третій та четвертій, підлягають регулярній перевірці з метою врахування змін Європейського індексу споживчих цін, котрий публікується Eurostat. Перший перегляд має бути здійснено через п'ять років з моменту вступу в силу цієї Директиви, а подальші перегляди мають здійснюватись через кожні п'ять років, починаючи з дати першого перегляду.

Суми підлягають автоматичному коригуванню шляхом збільшення базової суми у євро на відсоток зміни Індексу протягом строку з моменту вступу в силу цієї Директиви до дати першого перегляду; або з дати попереднього перегляду до дати нового перегляду, – і округленню до найближчого знаку (цілого євро).

Стаття 5

Утримання набутих прав

Держави-члени можуть передбачити, що ті особи, котрі займались посередництвом у період до 1 вересня 2000 року, були внесені до реєстру та мали рівень кваліфікації і досвіду, приблизно рівний тому, що вимагається цією Директивою, автоматично вносяться до новостворених реєстрів з моменту виконання вимог, встановлених частинами третьою та четвертою статті 4.

Стаття 6

Нотифікація зайняття підприємницькою діяльністю чи надання послуг у інших державах-членах

1. Будь-які страхові посередники або посередники у перестрахованні, що мають намір вперше поширити діяльність на територію іншої чи інших держав-членів на основі свободи надання послуг чи свободи підприємництва, мають повідомити про це уповноважені органи рідної держави-члена.

Протягом місяця з моменту отримання такого повідомлення ці уповноважені органи повинні повідомити уповноваженим органам будь-якої приймаючої держави-члена, котрі бажать про це знати, про наміри страхового посередника чи посередника у перестрахованні і в той же час поінформувати про це відповідного посередника.

Страховий посередник чи посередник у перестрахованні може розпочати діяльність через місяць після дати, коли уповноважені органи його рідної держави-члена поінформували його про здійснення повідомлення, про яке йдеться у другому абзаці. Однак такий посередник має право розпочати діяльність одразу ж, якщо приймаюча держава-член не бажає отримувати подібні нотифікації.

2. Держави-члени повинні повідомити Комісію про своє рішення стосовно отримання нотифікацій відповідно до положень частини першої. Комісія в свою чергу повідомляє про це всім іншим державам-членам.

3. Уповноважені органи приймаючої держави-члена можуть вживати необхідних заходів для забезпечення належного опублікування умов зайняття відповідною діяльністю на їх території, прийнятих в інтересах загального блага.

Стаття 7

Уповноважені органи

1. Держави-члени повинні визначити уповноважені органи, котрі матимуть повноваження по забезпеченню впровадження положень цієї Директиви. Вони мають повідомити про це Комісію, вказавши про будь-який розділ їх обов'язків.

2. Органи, згадані у частині першій, мають бути або органами державної влади, або органами, створеними на основі національного законодавства, або органами державної влади, спеціально уповноваженими для цієї мети положеннями національного законодавства. Ними не можуть бути страхові компанії чи компанії, що займаються перестрахованням.

3. Уповноважені органи повинні мати всі повноваження, які є необхідними для виконання ними їхніх обов'язків. У випадку наявності більш як одного уповноваженого органу на території держави-члена, остання має забезпечити тісну співпрацю цих органів з тим, щоб вони ефективно виконували покладені на них обов'язки.

Стаття 8

Санкції

1. Держави-члени повинні ввести відповідні санкції на випадок, коли особа займається страховим посередництвом чи посередництвом у перестрахованні без здійснення реєстрації у державі-члені; це не стосується осіб, вказаних у частині другій статті 1.

2. Держави-члени повинні ввести відповідні санкції відносно страхових компаній та компаній, що займаються перестрахованням, котрі користуються послугами зі страхового посередництва чи посередництва у перестрахованні від осіб, які займаються страховим посередництвом чи посередництвом у перестрахованні без здійснення реєстрації у державі-члені, і при цьому не входять до переліку, наведеного у частині другій статті 1.

3. Держави-члени повинні ввести відповідні санкції на випадок недотримання страховим посередником чи посередником у перестрахованні вимог, встановлених положеннями національного законодавства, котрі було ухвалено на виконання цієї Директиви.

4. Ця Директива не шкодить повноваженням приймаючої держави-члена вживати необхідних заходів з попередження чи покарання порушень, вчинених на їхніх територіях, які суперечать правовим чи регуляторним положенням, ухваленим в інтересах загального блага. Це має включати можливість попередження зайняття будь-якою іншою діяльністю тими страховими посередниками чи посередниками у перестрахованні, котрі вчинили порушення.

5. Будь-які заходи, прийняті для цілей застосування санкцій чи обмежень у відношенні діяльності страхового посередника чи посередника у перестрахованні, мають бути належним чином обґрунтовані і про них має бути повідомлено посередника, якого вони стосуються. Кожен такий захід може бути оскаржено до суду у державі-члені, котра його ухвалила.

Стаття 9

Обмін інформацією між державами-членами

1. Уповноважені органи різних держав-членів повинні співпрацювати з метою забезпечення належного застосування положень цієї Директиви.

2. Уповноважені органи повинні здійснювати обмін інформацією щодо тих страхових посередників та посередників у перестрахованні, відносно яких було застосовано санкції, вказані у частині третій статті 8, чи заходи, вказані у частині четвертій статті 8, і така інформація ймовірно призведе до виключення цих посередників з реєстру. Уповноважені органи також можуть здійснювати обмін інформацією на запит органу.

3. На всіх осіб, котрі отримують чи поширюють інформацію для цілей виконання цієї Директиви, поширюється обов'язок збереження професійної таємниці так само, як це передбачено статтею 16 Директиви Ради 92/49/ЄЕС від 18 червня 1992 року про координацію законів, підзаконних актів та адміністративних положень стосовно прямого страхування, іншого, ніж страхування життя та що вносить зміни до Директив 73/239/ЄЕС та 88/357/ЄЕС (третя Директива про страхування інше, ніж страхування життя) ⁽¹⁾ та статтею 15 Директиви Ради 92/96/ЄЕС від 10 листопада 1992 року про координацію законів, підзаконних актів та адміністративних положень стосовно прямого страхування життя та що вносить зміни до Директив 79/267/ЄЕС та 90/619/ЄЕС (третя Директива страхування життя) ⁽²⁾.

Стаття 10

Скарги

Держави-члени повинні забезпечити введення в дію процедур, відповідно до яких клієнти чи будь-які інші зацікавлені особи, особливо об'єднання з питань захисту прав споживачів, могли б зареєструвати скарги відносно страхових посередників чи посередників у перестрахованні. У будь-якому випадку на кожну скаргу має бути надано відповідь.

Стаття 11

Позасудовий захист прав

1. Держави-члени повинні заохочувати введення адекватних і ефективних процедур щодо розгляду скарг та захисту прав, призначених для позасудового врегулювання спорів між страховими посередниками та клієнтами, у належних випадках також із використанням існуючих установ.

2. Держави-члени повинні заохочувати співпрацю цих органів у розв'язанні транскордонних спорів.

ЧАСТИНА III

ВИМОГИ ЩОДО НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПОСЕРЕДНИКАМИ

Стаття 12

Інформація, що надається страховим посередником

1. До укладення будь-якого первинного договору страхування та, у випадку необхідності, при внесенні до нього змін чи подовженні строку його дії страховий посередник повинен надати клієнтові принаймні наступну інформацію про:

- (a) своє ім'я/найменування та адресу;
- (b) реєстр, до якого його внесено, та засоби для перевірки факту його реєстрації;
- (c) чи володіє він часткою, прямо чи непрямо, що становить більше 10% прав голосу чи капіталу даної страхової компанії;
- (d) чи дана страхова компанія або материнська компанія даної страхової компанії володіє часткою, прямо чи непрямо, що становить більше 10% прав голосу чи капіталу страхового посередника;

(e) процедури, передбачені статтею 10, що дозволяють клієнтам та іншим зацікавленим особам реєструвати скарги щодо страхових посередників та посередників у перестрахованні; та, у відповідних випадках, про процедури розгляду скарг та захисту прав у позасудовому порядку, передбачені статтею 11.

Крім того, страховий посередник має повідомити клієнту наступну інформацію у відношенні договору:

- (i) чи надає він консультацію відповідно до положення частини другої, що передбачає здійснення всебічного аналізу; чи
- (ii) він зв'язаний договірними відносинами, відповідно до яких він зобов'язаний займатись страховим посередництвом виключно для однієї чи декількох страхових компаній. У цьому випадку він повинен на вимогу клієнта назвати ці компанії; чи
- (iii) він не зв'язаний договірними відносинами, відповідно до яких він зобов'язаний займатись страховим посередництвом виключно для однієї чи декількох страхових компаній, і не надає консультацію відповідно до положення частини другої, що передбачає здійснення всебічного аналізу. У такому випадку на вимогу клієнта він повинен назвати страхові компанії, з якими він може і фактично займається посередництвом.

У тих випадках, коли інформація надається лише на вимогу клієнта, останнього має бути повідомлено про право вимагати таку інформацію.

2. У випадку, коли страховий посередник повідомляє клієнта про те, що він надає консультацію на основі всебічного аналізу, він зобов'язаний надати таку консультацію на основі аналізу такої частки страхових договорів, що пропонуються на ринку, яка була б достатньо значною для того, щоб він міг надати рекомендацію згідно з професійними критеріями, врахувавши які договір страхування якомога більше відповідав би потребам клієнта.

3. До укладення будь-якого конкретного договору страхування страховий посередник має принаймні визначити, зокрема, на основі інформації, наданої клієнтом, вимоги та потреби клієнта, а також причини для будь-якої поради, котру буде надано клієнтові про даний вид страхових послуг. Ці деталі підлягають коригуванню залежно від складності запропонованого договору страхування.

4. Інформація, про яку йдеться у частинах першій, другій та третій, може не надаватись у випадку, коли страховий посередник займається посередництвом у страхуванні значних ризиків, а також коли це посередник у перестрахованні.

5. Держави-члени можуть зберігати або ухвалювати більш суворі положення стосовно вимог до інформації, передбачених частиною першою, за умови їх відповідності праву Співтовариства.

Держави-члени повинні повідомляти Комісії про національні положення, ухвалені на основі першого абзацу.

З метою досягнення високого рівня прозорості за допомогою будь-яких належних засобів Комісія має забезпечити передачу інформації, яку вона отримує стосовно національних положень, також і клієнтам та страховим посередникам.

⁽¹⁾ ОВ L 228, 11.8.1992, С. 1. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою Європейського Парламенту та Ради 2000/64/ЄС (ОJ L 290, 17.11.2000, С. 27);

⁽²⁾ ОВ L 360, 9.12.1992, С. 1. Директива з останніми змінами, внесеними Директивою Європейського Парламенту та Ради.

*Стаття 13***Вимоги до інформації**

1. Вся інформація, яку має бути надано клієнту відповідно до статті 12, передається:

(а) у паперовій формі або на будь-якому іншому засобі для тривалого зберігання, що є наявним та доступним для клієнта;

(б) у чіткий та лаконічний спосіб, доступно для клієнта;

(с) офіційною мовою держави-члена зобов'язання або будь-якою іншою мовою, погодженою між сторонами.

2. На відступ від пункту (а) частини першої, інформацію, передбачену статтею 12, може бути надано в усній формі на вимогу клієнта або у випадку необхідності надання страхового покриття без затримок. У таких випадках відразу після укладення договору страхування цю інформацію має бути надано клієнту із дотриманням вимог частини першої.

3. У випадку продажу за телефоном попередня інформація, що надається клієнтові, має задовольняти правилам Співтовариства, що застосовуються до дистанційного продажу споживацьких фінансових послуг. Більш того, відразу після укладення договору страхування цю інформацію має бути надано клієнту із дотриманням вимог частини першої.

ЧАСТИНА IV

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ*Стаття 14***Право на звернення до суду**

Держави-члени повинні забезпечити можливість оскарження до суду рішень, прийнятих відносно страхового посередника, посередника у перестрахованні або страхової компанії, на основі законів, підзаконних актів чи адміністративних положень, які було ухвалено відповідно до цієї Директиви.

*Стаття 15***Скасування**

Цим скасовується Директива 77/92/ЄЕС з дати, вказаної у частині першій статті 16.

*Стаття 16***Приведення у відповідність**

1. Держави-члени повинні до 15 січня 2005 року ввести в дію закони, підзаконні акти та адміністративні положення, необхідні для досягнення відповідності положенням цієї Директиви. Про це вони повинні негайно повідомити Комісію.

Ці заходи повинні містити посилання на цю Директиву або супроводжуватись таким посиланням при їх офіційному опублікуванні. Спосіб здійснення такого посилання визначається державами-членами.

2. Держави-члени повинні передати Комісії тексти законів, підзаконних актів та адміністративних положень, прийнятих ними у сфері, яку регулює ця Директива. При цьому вони повинні надати таблицю, вказавши які положення національного права відображають положення цієї Директиви.

*Стаття 17***Вступ в силу**

Ця Директива вступає в силу з дати її опублікування в *Офіційному віснику Європейських Співтовариств*.

*Стаття 18***Адресати**

Цю Директиву адресовано державам-членам.

Вчинено в Брюсселі 9 грудня 2002 року.

За Європейський Парламент

Президент

П. Кокс

За Раду

Президент

Х.С. Шмідт